

سرمقاله^۱

کتاب یکی از مهمترین منابع مورد استفاده در آموزش و پژوهش است با وجود گسترش سریع فناوری و کمبود وقت در زندگی، باز هم کتاب یکی از پراجزترین منابع دانش محسوب می‌شود. همه ساله مقدار قابل ملاحظه‌ای از بودجه کتابخانه‌ها و نیز افراد حقیقی و حقوقی صرف خرید کتاب به ویژه کتاب‌های خارجی می‌شود. برگزاری نمایشگاه‌های کتاب فرصت مناسبی را برای ناشران، کتابداران و علاقه‌مندان به کتاب برای تبادل فکر و اندیشه ایجاد می‌کند. همچنین فرصتی برای رقابت سالم بین ناشرین و فراهم آوردن اطلاعات می‌باشد و مرکز اطلاع‌رسانی و کتابخانه مرکزی دانشگاه فردوسی مشهد با این هدف امسال چهارمین نمایشگاه تخصصی کتاب‌های لاتین را برگزار کرده که گزارش کامل چگونگی برگزاری این نمایشگاه در شماره آینده نشریه تازه‌های اطلاع‌رسانی و اطلاع‌یابی به چاپ خواهد رسید.

نشریه دو ماهانه کتابخانه مرکزی و مرکز اسناد دانشگاه فردوسی

مسئول: فرزانه فرجامی

سرمدبیر: زهره عباسی

مدیر داخلی: سهراب درویش

تایپ: زهرا قدمگاهی

پست الکترونیکی: sdarvish@wali.um.ac.ir

متن الکترونیکی این نشریه در سایت کتابخانه مرکزی قابل دسترس

است: <http://c-library.um.ac.ir>

همکاران این شماره:

زهره عباسی - لادن قزلی - فاطمه هراتیان

- محمود صدیقی - ثریا ضیایی - نفیسه

دری‌فر - محمدعلی خاکساری -

^۱ - زهره عباسی (کارشناس ارشد مرکز اطلاع‌رسانی و کتابخانه مرکزی دانشگاه فردوسی مشهد)

آگاهی رسانی جاری در پایگاه‌های اطلاعاتی قابل دسترس از اینترنت (Alert systems)^۱

تنوع روزافزون و حجم گسترده اطلاعات به حدی است که مطالعه اطلاعات تازه حتی در رشته‌های بسیار تخصصی برای فرد متخصص بسیار دشوار و مستلزم صرف وقت زیاد است. از جمله روش‌های آگاهی‌رسانی جاری که در پایگاه‌های اطلاعاتی قابل دسترس از طریق اینترنت انجام می‌گیرد، این است که این پایگاه‌ها علاقه‌مندی‌های کاربران خود را دریافت کرده و به صورت پیوسته و از طریق پست الکترونیکی اطلاعات جدید و خاص هر یک از کاربران را ارسال می‌کنند.

به واسطه این نوع خدمات، متخصصین در کمترین زمان ممکن از وجود منابع اطلاعاتی در حوزه مورد علاقه خویش باخبر می‌شوند. این نوع خدمات در کلیه پایگاه‌های اطلاعاتی رایگان انجام می‌گیرد. در این مقاله به خدمات آگاهی رسانی جاری (Alerts) در پایگاه‌های قابل دسترس از شبکه دانشگاه فردوسی اشاره می‌شود.

۱- Science Direct

این پایگاه اطلاعاتی با آدرس www.sciencedirect.com و نیز با انتخاب گزینه Elsevier در صفحه خانگی کتابخانه مرکزی (<http://c-library.um.ac.ir>) قابل دسترس است. با انتخاب گزینه Alerts و سپس انتخاب "register now" می‌توانید فرم اشتراک را پر کنید. سپس یک نام کاربری از طرف این پایگاه به شما داده می‌شود. در استفاده‌های بعدی می‌توانید با وارد کردن اسم کاربری اطلاعات جدید در رابطه با موضوع مورد علاقه‌ای را که خود انتخاب کرده‌اید ملاحظه کنید، یا با انتخاب گزینه "select the Journals and books" کتاب یا مجله خاصی را به دلخواه به پرونده خود اضافه کنید.

۲- springer

این سایت نیز از صفحه خانگی کتابخانه مرکزی قابل دسترس است. با انتخاب گزینه Alert می‌توانید مقاله‌های موضوعی خود را براساس کلیدواژه و یا فهرست مندرجات مجله‌ها ثبت کرده و بعد با نام کاربری و گذرواژه‌ای که سیستم به شما می‌دهد اطلاعات جدید را دریافت کنید.

۳- Emerald

این سایت نیز از صفحه خانگی کتابخانه مرکزی قابل دسترس است در این سایت امکان ثبت نام براساس فهرست مندرجات، سابقه جستجو و نیز تازه‌های انتشاراتی به صورت هفتگی وجود دارد.

^۱ - زهره عباسی (کارشناس ارشد مرکز اطلاع‌رسانی و کتابخانه مرکزی دانشگاه فردوسی مشهد)

Ebsco -۴

در پایگاه Academic search premier از مجموعه پایگاه‌های Ebsco و سایر پایگاه‌هایی که از طریق Ebsco قابل دسترس است امکان ثبت نام از طریق نام مجله (Journal Alert) و سابقه جستجو (search Alert) وجود دارد.

۵ (Institute Of Physics) IOP

در این سایت این خدمات را با گزینه user options مشاهده می‌کنید. با انتخاب گزینه e-mail alerting service و سپس انتخاب creat an account اقدام به ثبت نام کنید.

معرفی پایگاه‌های اطلاعاتی تخصصی در رشته دامپزشکی^۱

در این شماره از نشریه به معرفی پایگاه‌های اطلاعاتی تخصصی در رشته دامپزشکی پرداخته‌ایم.

Food animal residue avoidance databank: FARAD

<http://www.farad.org>

این پایگاه، اطلاعاتی در رابطه با استفاده از داروهای خاص بر روی گونه‌های مختلف حیوانی است. برای جستجو می‌توان یک گونه خاص جانوری را انتخاب کرد و راهنمایی‌های لازم را در مورد آن گرفت.

Primate enrichment database

<http://www.awionline.org/lab-animals/biblio/enrich.htm>

این پایگاه اطلاعات کاملی در مورد حیوانات پستاندار در اختیار شما می‌گذارد. جستجو از طریق کلیدواژه، پدیدآور، عنوان، تاریخ و عنوان مجله امکان پذیر می‌باشد. می‌توان نتیجه جستجو را تنها به مقالات تمام متن محدود کرد. تعداد ۴۱۹ عنوان مدرک تمام متن به شکل کتاب، مقاله، چکیده و مواد سمعی و بصری در این پایگاه موجود می‌باشد.

Rabnet

<http://www.who.int/emc/diseases/zoo/rabnet.html>

این پایگاه بیماری مسری هاری را که بین انسان و حیوان مشترک می‌باشد، در جهان مورد بررسی قرار می‌دهد، در مورد بیماری، تشخیص و درمان آن در کشورهای مختلف جهان مطالبی ارائه می‌کند.

Plants toxic to animals

www.library.uiuc.edu/vex//vetdocs/toxic.htm

این پایگاه اطلاعاتی که برای دانشجویان رشته دامپزشکی در نظر گرفته شده است، به شناسایی گونه‌های مختلف گیاهان سمی می‌پردازد که برای حیوانات خطرناک هستند. اطلاعات این پایگاه مبتنی بر کتابها، باغ گیاهان سمی و کلاسهای سم‌شناسی دانشگاه ایلینویز می‌باشد. در مورد هر گیاه به نام عمومی، نام علمی، تصویری از آن و توضیحاتی در جهت شناساندن گیاه اشاره دارد.

Veterinary Medical Database: VMDB

www.vmdb.org/vmdb.html

---

^۱ - لادن قزلی(کارشناس ارشد مرکز اطلاع‌رسانی و کتابخانه مرکزی دانشگاه فردوسی مشهد)

این پایگاه اطلاعاتی شامل بیش از ۶۰ میلیون چکیده در مورد انواع بیماری‌های حیوانات می‌باشد همچنین به بررسی مسائلی پیرامون بیماری حیوانات که در بیمارستان آموزشی دانشکده دامپزشکی آمریکای شمالی مطرح می‌شود، می‌پردازد.

National Animal Health Information system: NAHIS

<http://www.aahc.com.au/nahis/disease/dislist.asp>

این پایگاه که توسط مرکز ملی سلامت حیوانات استرالیا تهیه شده است، در مورد بیماری‌های خاص حیوانات مختلف، منطقه جغرافیایی آنها و علل بیماری‌ها اطلاعاتی بیان می‌کند. همچنین می‌توان از طریق مرور فهرست الفبایی نام بیماری‌ها، به توضیحاتی در مورد آنها دست یافت.

Canine inherited disorders database

<http://www.upei.ca/~cidd/>

این پایگاه به معرفی بیش از ۸۰۰ عنوان دارو و ۷۵ رده دارویی و مقدار مصرف آنها برای درمان بیش از ۱۷۰ گونه جانوری شامل: حیوانات خانگی، آزمایشگاهی، حیوانات باغ وحش، ماهیها، پرندگان، و... می‌پردازد. این اطلاعات از منابع آلمانی، فرانسوی، آمریکایی و انگلیسی در قالب مقاله مجله، کتاب، مقاله کنفرانس و ... ارائه شده است.

Laboratory animal refinement database

www.awionline.org/lab-animals/biblio/refine.htm

این پایگاه در مورد چگونگی و شرایط نگهداری از گونه‌های مختلف حیوانات آزمایشگاهی توضیح

می‌دهد.

RCVS online: find avet

www.rcvs.org.uk/templates/Internalhome.asp?nodeId=89659

در این پایگاه، راهنمای پرستاران و جراحان دامپزشکی در انگلستان گردآوری شده است.

Carcinogenic potency database: CPDB

<http://potency.berkeley.edu/cpdb.html>

این سایت در مورد بیماری سرطان در حیوانات و تست‌های موجود در این رابطه صحبت می‌کند.

Vetgate

<http://vetgate.ac.uk>

این پایگاه شامل منابع اینترنتی انگلیسی زبان در زمینه دامپزشکی است که به دو روش ساده و پیشرفته قابل جستجو می‌باشد در این پایگاه همچنین جهت چگونگی دسترسی به منابع و مواد اینترنتی در رشته دامپزشکی یک تور آموزشی در نظر گرفته شده است. که از طریق نشانی الکترونیکی <http://www.vts.rdn.ac.uk/tutorial/vet/> می‌توان وارد این قسمت شد. که در آن آموزش چگونگی دسترسی به منابع اینترنتی در زمینه دامپزشکی مرحله به مرحله بیان شده است.

Animal behavior clinic, Cornell university Hospital for Animals

<http://www.vet.cornell.edu/abc/>

این سایت به شناسایی مشکلات رفتاری گربه، سگ و اسب می‌پردازد.

Consultant, Cornell's Veterinary Diagnostic Database.

<http://www.Vet.cornell.edu/consultant/consult.asp>

این پایگاه در برگیرنده بیش از ۵۰۰ مورد از علایم بالینی در ارتباط با ۷۰۰۰ بیماری و تشخیص بیماری می‌باشد و اطلاعات مختصری درباره بیماری حیوانات می‌دهد.

Veterinary medicine libraries

<http://duke.ysask.ca/~ladd/vet-libraries.html>

در این صفحه خانگی، فهرستی از کتابخانه‌های مهم دانشکده‌ای در رشته دامپزشکی ارائه شده که هم می‌توان به صفحه خانگی آنها اتصال برقرار کرد و هم می‌توان به صورت مستقیم به فهرست پیوسته رایانه‌ای کتابخانه‌ای آنها دسترسی پیدا کرد.

Image database

<http://imagedb.vetmed.wsu.edu/>

این پایگاه که حاوی تصاویری از حیوانات مختلف می‌باشد تنها جهت استفاده آموزشی طراحی گردیده است و مورد استفاده دانشجویان و متخصصان سلامت حیوانات می‌باشد. بسیاری از عکسها، حیوانات را در حالت بیماری نشان می‌دهد، اگر مایل به دیدن چنین عکسهایی نیستید باید گزینه image filter را انتخاب کنید و اگر خواهان جستجوی تصاویر معمولی حیوانات می‌باشید، باید در صفحه جستجو، و در قسمت subject type گزینه normal animal را انتخاب کنید.

چگونه نرم افزارهای رایگان را دریافت نمایم^۱

(Free Software download)

خرید نرم افزار یکی از اقلام شاخص در تجارت امروز است. تولیدکنندگان نرم افزارها گاهی برای در امان ماندن بسته های نرم افزاری خود، از قفل های نرم افزاری و سخت افزاری استفاده می کنند. اما همانند نقض قانون کپی رایت در دنیای چاپ در این حوزه نیز گاهی نسخه های متعدد از نرم افزارها بدون مجوز نسخه برداری می شود. در موارد متعددی تولیدکنندگان، نرم افزارها را به صورت رایگان در اختیار کاربران قرار می دهند در این حوزه توجه به دو عبارت Freeware و Shareware حائز اهمیت است Freeware به نرم افزارهایی گفته می شود که به صورت رایگان قابل دریافت است (download) ولی نرم افزارهایی که به صورت shareware هستند نرم افزارهایی هستند که به صورت آزمایشی برای مدتی (مثلا یک ماه) در اختیار کاربر قرار می گیرند و پس از اتمام مدت آزمایش، کاربر بایستی حق عضویت پرداخت نماید یا نرم افزار را خریداری کند. البته گاهی نیز نرم افزار در دوره آزمایشی کامل نبوده و فقط به بخشی از آن دسترسی داده می شود. با یک جستجوی ساده در اینترنت می توان به بسیاری از نرم افزارها دسترسی پیدا نمود و برای استفاده شخصی آن را به کامپیوتر خود انتقال داد. برای جستجوی سایتهای مربوطه کافی است کلید واژه های همچون Free software, Free download و ... را در موتورهای جستجو مورد جستجو قرار دهید. در ادامه به چند مورد از سایتهای مورد بحث اشاره می شود.

<http://directory.google.com/top/computers/freeware/directories/>

در این صفحه امکان دسترسی به تعداد زیادی از سایتهایی که نرم افزارها قابل دریافت (download) را معرفی کرده اند وجود دارد.

<http://www.microsoft.com>

سایت میکروسافت نیز امکان دریافت تعداد زیادی از نرم افزارها را از جمله ویرایش های جدید windows، نرم افزارهای آموزشی، office، ضد ویروس ها و... را فراهم کرده است.

همچنین سایتهای زیر از سایتهایی هستند که حاوی نرم افزارهای قابل انتقال می باشند.

www.download.com

www.freedownloadcenter.com

www.snapfiles.com/freeware/freeware.html

www.shareware.com

---

^۱ - فاطمه هراتیان (کارشناس مرکز اطلاع رسانی و کتابخانه مرکزی دانشگاه فردوسی مشهد)

آشنایی با فرهنگ آثار یکی از منابع ارزشمند مرجع^۱

فرهنگ آثار: معرفی آثار مکتوب ملل جهان از آغاز تا امروز/ به سرپرستی رضا سید حسینی؛ تحت نظر هیأت علمی اسماعیل سعادت... [و دیگران]- تهران: سروش (انتشارات صدا و سیما)، ۱۳۷۸-

کتاب فرهنگ آثار، ترجمه اثر شش جلدی Le nouveau dictionnaire des oeuvres ویرایش ۱۹۹۴ می‌باشد. این فرهنگ نتیجه تلاش مشترک محققان و نویسندگان فرانسوی و ایتالیایی است که چاپ نخست آن با عنوان Dictionnaire des oeuvres با سرویراستاری والتینو بومپیان (Valentino Bompiani) (۱۸۹۸-۱۹۹۲) بوده و انتشار آن از ۱۹۵۳ میلادی آغاز شده است.

ترجمه کتاب فرهنگ آثار به زبان فارسی که قریب ۱۰ سال به طول کشیده به همت آقای رضا سید حسینی و تواناترین مترجمان زبان فرانسه صورت گرفته است. این منبع مرجع، نقد و معرفی بیست هزار کتاب در عرصه وسیعی از حوزه‌های گوناگون از جمله رمان، شعر، نمایشنامه، خاطرات، مجموعه نامه‌ها، دانش‌نامه، در انواع موضوعات علوم و فنون، ادب و فلسفه، حقوق، علوم انسانی، علوم تجربی و آثار مذهبی می‌باشد.

از آنجا که در متن اصلی این اثر، نویسندگان فرانسوی بیشتر مورد توجه قرار گرفته‌اند و از طرفی نیز آثار با ارزش سایر زبانها نادیده گرفته شده است در ترجمه فارسی، مقاله‌های کم اهمیت و مقاله‌های راجع به موسیقی حذف شده و به جای آنها مقاله‌های مهم دیگری در خصوص آثار شاعران و نویسندگان کشورهای جهان سوم از کتاب فرهنگ ادبی کیندلرز (kindlers) انتخاب و ترجمه شده است.

برای معرفی آثار ایرانی و اسلامی تألیفی مستقل انجام شده است که پنج یا شش مجلد را به طور جداگانه در بر می‌گیرد. این مجموعه در متن اصلی به ترتیب الفبایی عنوانهای فرانسوی آثار تنظیم شده است که در ترجمه فارسی ترتیب الفبایی عنوانهای فارسی آثار (عین ترجمه عنوان اصلی) جای آن را گرفته است و بلافاصله پس از عنوان فارسی، عنوان اصلی کتاب با نام نویسنده، سال تولد و مرگ وی و نیز سال انتشار کتاب ذکر شده است. سپس خلاصه اثر با تحلیل متن و جایگاه آن در تاریخ و فرهنگ جهانی روشن و مشخص گردیده است.

در مورد برخی اسامی تاریخی یا اسطوره‌ای که آثار متعدد درباره آنها نگاشته شده است، به جای ذکر هر یک از آثار به ترتیب حروف الفبا، اسم آن شخصیت (مثلاً ژاندارک) در فرهنگ آمده است و عنوانهای همه کتابهای مربوطه زیر همان نام آمده است.

۱- محمود صدیقی (کارشناس مرکز اطلاع‌رسانی و کتابخانه مرکزی دانشگاه فردوسی مشهد)

لازم به ذکر است، در رابطه با نویسندگان معاصر، این فرهنگ، آثار مؤلفانی که پس از سال ۱۹۵۱ متولد شده‌اند، را در بردارد. در خصوص بعضی از شاعران و سرایندگان نیز مجموعه اشعار یا آثارشان زیر نام (مدخل آثار یا اشعار...) آمده است.

علامت ستاره (*) در بالای نام کتاب‌هایی که در متن مقاله‌ها آمده است دلیل بر این است که درباره آنها مقاله‌ای مستقل در فرهنگ وجود دارد.

جلد دوم دارای مقاله‌های مفصلی درباره تاریخ و ادبیات کشورهای مختلف می‌باشد و کتابهایی که به آنها اشاره شده است در فهرست با علامت دایره توخالی (°) مشخص گردیده‌اند. در مجلدات بعدی علامت ستاره مربوط به ارجاعات (آثاری که نویسنده معینی ندارند ولی مقاله‌ای جداگانه در فرهنگ دارند) بین پرانتز قرار داده می‌شود: (*)

در حال حاضر فرهنگ آثار فاقد نمایه می‌باشد به طور مثال برای بازیابی مدخل (The Graps of wrath) باید عنوان فارسی آن «خوشه‌های خشم» را دانست و یا به فهرست اسامی نویسندگان و آثار آنها در هر مجلد مراجعه نمود. ناشر در نظر دارد پس از انتشار همه مجدها، یک مجلد شامل فهرست کلی هر دو دوره آثار جهانی، ایرانی و اسلامی را منتشر کند. این فهرست به ترتیب الفبایی نام لاتین نویسندگان و به ترتیب عنوانهای اصلی کتاب منتشر خواهد شد و آثار هر مؤلف به ترتیب تاریخی و با ذکر مجلد و صفحه مربوطه در فرهنگ فارسی ذکر می‌گردد. همچنین در مقدمه جلد چهارم ذکر شده که نیمی از جلد ششم، به دو نمایه اساسی (بر حسب اسامی اصلی نویسندگان و عنوان اصلی کتاب) اختصاص خواهد داشت. در حال حاضر در مقدمه هر جلد یک فهرست موقت به ترتیب حروف الفبایی نویسندگان و ترتیب تاریخی آنها و همچنین ترتیب الفبایی آثاری که مؤلف خاصی ندارد و با علامت ستاره (*) مشخص شده‌اند، آمده است. عنوانهایی که در برابر آنها نقطه سیاه گذاشته شده است (در متن و فهرست) قسمتی از یک مقاله کلی را تشکیل می‌دهند.

استاندارد و سازمانهای جهانی استاندارد^۱

افزایش و توسعه تولید انواع مواد، محصولات و خدمات و نیز ارتباطات وسیع بین کشورها، وجود مسأله استاندارد و استانداردسازی را در جهان مطرح کرده است. استانداردها در واقع اسنادی شامل تعاریف فنی یا معیارهای دقیقی هستند که به عنوان قانون، راهنما یا تعریف شاخصها به کار می‌روند تا مشخص نمایند مواد، محصولات، روند انجام کار و یا خدمات ارائه شده با اهدافشان متناسب هستند یا خیر. استانداردها، زندگی را ساده‌تر کرده و باعث افزایش سودمند کالاها و روایی و پایایی خدماتی که ما از آنها استفاده می‌کنیم، می‌شوند. استانداردها در تمام انواع سازمانهای تجاری، صنعتی و نیز دولتها و ... کاربرد دارند. به همین منظور سازمانها و مؤسسه‌های مختلفی در دنیا به وجود آمده‌اند که در حوزه‌های گوناگون وظیفه استانداردسازی و مشخص نمودن معیارهای لازم در استاندارد بودن یک کالا و ... را به عهده دارند. یکی از این سازمانها، سازمان جهانی استاندارد است که تحت نام ایزو "ISO" شناخته شده است.

(International organization for Standardization)

این سازمان غیردولتی در سال ۱۹۴۷ توسط فدراسیونی متشکل از نمایندگان مؤسسه‌های استاندارد ۱۰۰ کشور مختلف بنا شده است که مقر اصلی آن در ژنو (سوئیس) می‌باشد. هدف ایزو ارتقاء توسعه استانداردسازی و فعالیتهای مرتبط با آن در دنیا با توجه به آسان نمودن مبادلات بین‌المللی کالاها و خدمات و توسعه همکاری در فضایی تعاملی، علمی، فنی و فعالیت اقتصادی می‌باشد. نتایج کار سازمان ایزو در توافق نامه‌های بین‌المللی به عنوان استانداردهای جهانی منتشر می‌شود. جهت کسب اطلاعات بیشتر درباره نحوه سازماندهی استاندارد ایزو، نحوه عضویت در آن، چگونگی توسعه یک استاندارد و ... می‌توانید به سایت زیر مراجعه نمایید.

www.iso.org/iso/en/isoonline.frontpage

معمولا در اکثر کشورها مؤسسه یا سازمانی ملی به منظور مسأله استانداردسازی تشکیل شده است که برای پیدا کردن نشانی مؤسسه‌های ملی کشورهای مختلف می‌توان به آدرس زیر مراجعه کرد:

www.engineeringtoolbox.com/48-764.html

این سایت، راهنمایی جهت نشانی مؤسسه‌های ملی استاندارد کشورها براساس الفبای نام کشورها می‌باشد. با انتخاب نام کشور مورد نظر می‌توان به سایت مؤسسه استاندارد آن کشور دست یافت.

---

^۱ - نفیسه دری‌فر (کارشناس ارشد مرکز اطلاع‌رسانی و کتابخانه مرکزی دانشگاه فردوسی مشهد)

ایفلا نیز بخشی از فعالیتهای خود را به معرفی انواع استانداردها و مؤسسه‌های استاندارد اختصاص داده است. در این سایت می‌توانید پاسخ سؤالاتی که درباره استاندارد برایتان مطرح می‌شود، بیابید. همچنین با استانداردهایی که در موضوعها و زمینه‌های مختلف وجود دارد، آشنا شوید.

www.ifla.org/II/standard.htm

همان‌گونه که قبلاً اشاره شد، انواع استانداردها در حوزه‌های موضوعی مختلف به وجود آمده است. به عنوان نمونه، سایت زیر سازمانهای استاندارد در حوزه مهندسی را معرفی می‌کند.

www.interfacebus.com/standard-org.htm

در سایت فوق دسترسی به مؤسسه‌های استاندارد معروفی نظیر ASME, ANSI, ASTM, DIN و غیره میسر گردیده است.

در ایران نیز مانند سایر کشورهای صنعتی و کشورهای در حال توسعه، مؤسسه‌ای به نام "مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران" وجود دارد. که به مسأله استانداردسازی و کیفیت در خدمات، کالاها و سایر موارد می‌پردازد.

www.isiri.org/defaultf.htm

در این سایت، ضمن معرفی مؤسسه و شرح وظایف محوله، استانداردهای ملی موجود و استانداردهای در دست تدوین در کشور را مورد بررسی قرار داده و دسترسی به تازه‌های استانداردهای بین‌المللی و سایت استاندارد سایر کشورها را فراهم می‌سازد.

علاوه بر سایتهایی که به عنوان نمونه در بالا معرفی گردید، می‌توان از دروازه‌های اطلاعاتی که شامل انواع منابع مرجع از جمله استانداردها هستند، برای دسترسی به مؤسسه‌های استاندارد کشورها استفاده نمود. همچنین می‌توان در یکی از موتورهای جستجو با استفاده از کلیدواژه‌های "نام مؤسسه استاندارد" و "نام کشور" مورد نظر خود و یا موضوع مورد نظر خود به جستجو پرداخت.

آمار و اقتصاد ایران در اینترنت^۱

دسترسی به آمار صحیح و بهنگام برای پژوهشگران، دانشجویان و سایر متقاضیان در موضوعات مختلف یکی از موارد قابل توجه می‌باشد. در حال حاضر، اینترنت بستر مناسبی جهت ارائه این اطلاعات است تا محققین در کمترین زمان و به سهولت بتوانند به اطلاعات آماری دسترسی پیدا کنند. در این مقاله، تعدادی از سایتهایی که حاوی اطلاعات آماری و اقتصادی مرتبط با ایران هستند معرفی می‌شوند.

<http://www.sci.org.ir/persia>

۱- پایگاه نشریات مرکز آمار ایران

این پایگاه به عنوان یکی از بخشهای تشکیل دهنده پایگاه اطلاعات آماری کشور از طریق سایت مرکز آمار ایران قابل دسترس است. در این پایگاه اطلاعات ۳۵۰۰ عنوان نشریه مرکز آمار ایران عرضه شده و با استفاده از امکانات جستجو ساده و پیشرفته بر اساس کلیدواژه، موضوع، محدوده جغرافیایی و حتی عنوان نشریه می‌توان به اطلاعات دسترسی پیدا کرد.

<http://www.irtp.com/farsi>

۲- نقطه تجاری ایران

در این سایت اطلاعات تجاری، قوانین و مقررات بازرگانی، بخشنامه‌ها، شاخصهای اقتصادی، آمارهای صادرات و واردات و... با توضیحات کامل قابل دسترس می‌باشد. از مزایای این سایت امکان دسترسی به هفت نشریه بازرگانی و تعیین نرخها و قیمت‌های روز ارز به صورت پیوسته (online) است که با انتخاب گزینه اخبار بازرگانی قابل دسترس می‌باشد.

<http://www.mporg.ir>

۳- سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور

جهت بدست آوردن آخرین قوانین و مقررات برنامه و بودجه، اداری و استخدامی، بودجه سنواتی، قوانین پنج ساله و جدیدترین قوانین تصویب شده می‌توان از این سایت استفاده نمود. از مزایای این سایت دسترسی پیوسته (online) به بعضی از نشریات سازمان می‌باشد که تحت عنوان تازه های انتشارات معرفی گردیده است.

<http://www.cappo-ir.org>

۴- سازمان حمایت مصرف‌کنندگان و تولیدکنندگان

جهت اطلاع از بخشنامه‌های سازمان، مصوبات هیأت وزیران و شورای اقتصاد، آئین‌نامه‌های اجرایی ستاد بررسی و کنترل قیمت‌ها، قوانین و مقررات و نرخنامه‌ها می‌توان از این سایت استفاده نمود.

<http://www.iranministryofcommerce.com>

۵- وزارت بازرگانی

^۱ - ثریا ضیایی (کارشناس کتابخانه دانشکده امور اقتصادی و دارایی دانشگاه فردوسی مشهد)

جهت آشنایی با وزارت بازرگانی، سازمانها و مراکز تحت پوشش آن و جدیدترین برنامه‌های این سازمان می‌توان از این سایت استفاده نمود.

<http://www.irica.gov.ir>

۶- گمرک جمهوری اسلامی ایران

اطلاعات کلی در مورد تجارت، قوانین و مقررات صادرات و واردات، ترانزیت کالا، نرخها، فرمها و بخشنامه‌ها را از طریق این سایت می‌توان بدست آورد.

<http://www.cbi.ir>

۷- بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

در این سایت می‌توان آمار مربوط به حسابهای ملی مانند تولید ناخالص ملی به تفکیک فعالیتهای اقتصادی و اقلام هزینه، عناوین کلیه گزارشهای منتشر شده از سال ۱۳۷۳ تا کنون، فهرست عناوین منتشره توسط اداره مطالعات و سازمانهای بین‌المللی، آئین‌نامه‌ها و قوانین بانکی را مشاهده نمود.

<http://www.iranenergy.org.ir/Persian/default.htm>

۸- وزارت نیرو

جهت دسترسی به آمارهای مربوط به انرژی کشور و شاخصهای اقتصادی آن می‌توان با مراجعه به این سایت به صورت پیوسته (online) از ترازنامه انرژی استفاده نمود.

سایت‌های دیگر در زمینه اطلاعات آماری و اقتصادی عبارتند از:

www.imf.org

مراکز آمار و اقتصاد بین‌المللی صندوق بین‌المللی پول

www.adb.org

بانک توسعه آسیا

<http://www.intracen.org/default.htm>

مرکز تجارت بین‌المللی

<http://www.sestrcic.org>

مراکز آموزشی مطالعات آماری، اقتصادی و اجتماعی کشورهای اسلامی

<http://www.ilo.org>

سازمان بین‌المللی کار

<http://www.unescap.org>

کمیسیون اقتصادی و اجتماعی ملل متحد برای آسیا و اقیانوسیه

<http://www.fao.org>

سازمان کشاورزی و غذا

<http://www.stat.fi/iaos>

انجمن بین‌المللی آمارهای رسمی

آشنایی با برخی راهنماهای سایتهای اینترنتی^۱

با افزایش قابل ملاحظه تعداد سایتهای اینترنتی، به ویژه سایتهای ایرانی، برخی از کتابداران و علاقمندان اقدام به تهیه فهرستها و راهنماهای سایتهای اینترنتی کرده‌اند. پژوهشگران، اعضای هیأت علمی و دانشجویان می‌توانند برای یافتن سایتهای دلخواه خود در زمینه‌های مختلف به این راهنماها مراجعه کنند. برخی از مهمترین کتابهای راهنمای اینترنتی عبارتند از:

- امیدواری، الهام [و دیگران] راهنمای سایتهای ایرانی و سایتهای مشهور خارجی بر روی وب. - تهران: کنکاش، ۱۳۸۱، ۱۵۴ص. (کتابخانه مهندسی ۸۲/الف/۸۸۲/TK۵۱۰۵).
- ستوده، هاجر. بهترین سایتهای اینترنت، ویرایش ۲۰۰۰. شیراز: مؤسسه انتشاراتی قلم فرزنانگان، ۱۳۷۹، ۳۹۹ص.: مصور (کتابخانه مرکز کامپیوتر ۹۱ب۹الف/۸۷۵/TK۵۱۰۵)
- غراب، ناصرالدین. معرفی پایگاه‌های اطلاع‌رسانی. - تهران: خانه‌کتاب، ۱۳۷۹، ۱۸۹ص. (کتابخانه دانشکده علوم تربیتی و مرکزی م ۶/غ/۵/۶۷۴/Z)
- فرامرزی، محمدعلی. آدرس‌های های اطلاع‌رسانی. - تهران: خانه‌کتاب، ۱۳۷۹، ۱۸۹ص. (کتابخانه دانشکده علوم تربیتی و مرکزی م ۶/غ/۵/۶۷۴/Z)
- مجید فر، فرزنان [و دیگران]. کلید طلایی اینترنت: دایره‌المعارف موضوعی برترین آدرسهای اینترنت. - تهران: جهان رایانه، ۱۳۸۰، ز، ۵۰۰ص. (کتابخانه مرکز کامپیوتر و مرکزی ک ۸/۸۸۲/TK۵۱۰۵)
- مرادقلی، علیرضا. مرجع طلایی اینترنت (شامل بیش از ۱۸۰۰۰۰ آدرس با احتساب). - تهران: ناقوس، ۱۳۸۱، ۶۰۶ص. (کتابخانه پژوهشکده علوم گیاهی م ۴/م/۴۲۰۱/ZA)
- مولانایور، رامین. دایره‌المعارف موضوعی سایتهای برتر اینترنت. - تهران: تخت سلیمان، ۱۳۸۱، ج ۲: مصور (کتابخانه مهندسی. ۵۲-د۸/۹/۷۶۱/QA)
- نعمت‌اللهی، میترا. معرفی سایتهای اینترنت. - تهران: شرکت انتشاراتی اساتید قلم تهران، ۱۳۸۰، ۳۲۹ص.
- نورپناه، شیوا. گزیده‌ای از سایتهای برتر مهندسی در اینترنت. - تهران: حفیظ، ۱۳۸۰، ۹۹ص. (کتابخانه مرکز کامپیوتر ۴گن۹/۸۸۲/TK۵۱۰۵)
- Hahn, Harley. Harley Honns internet and web golden directory. - Berkeley: Osborn/ Mc Grahill c 1999, xivil 908 P. (central. ZA 4201. H34 1999)

۱- محمد علی خاکساری (کارشناس مرکز اطلاع‌رسانی و کتابخانه مرکزی دانشگاه فردوسی مشهد)

- Turner, Marcia Layton. Ques official Directory.- Indiana Polis: Qve, 1999, xix, 1179 P.
(central, Engineering. ZA 4201 . T 87 1999.